

Nu a cedat crizei, s-a adaptat, a rezistat... Ce urmează în drumul Moldovei spre construcția stabilității economice?

MATERIALUL ESTE ELABORAT ÎN CONTEXTEL PROIECTULUI „CAMPANIA DE INFORMARE PRIVIND OBIECTIVELE POLITICILOR DE SECURITATE ÎN REPUBLICA MOLDOVA” IMPLEMENTAT DE PLATFORMA PENTRU INIȚIATIVE DE SECURITATE ȘI APĂRARE (PISA) ȘI SUSTINUT DE CENTRUL DE LA GENEVA PENTRU GUVERNAREA SECTORULUI DE SECURITATE (DCAF), ÎN CADRUL PROIECTULUI „CONSOLIDAREA GUVERNĂRII SECTORULUI DE SECURITATE ÎN MOLDOVA”, FINANȚAT DE SUEEDIA.

Stabilitatea economică a unui stat se caracterizează prin lipsa dezechilibrelor majore, a crizelor sistemice și a căderilor pe piețele financiare. Creșterea economică sustenabilă, inflație scăzută, șomaj redus și politici economice previzibile - sunt doar câteva ingrediente ale stabilității unei economii. Toate acestea se asigură prin instrumente macroprudențiale și prin menținerea încrederii populației în sistemul financiar. Acestea creează, la rândul lor, un mediu favorabil pentru investiții și pentru planificare economică pe termen lung.

Dacă te întrebi ce legătură este între dezvoltarea economică și securitate, află că sunt lucruri puternic interdependente. Astfel, cu cât o țară este mai dezvoltată economic, cu atât ea are un mediu de securitate mai stabil și, invers, cu cât are un mediu de securitate mai solid, cu atât mai dezvoltată economic este țara. Într-un context global în continuă schimbare, importanța puterii economice crește semnificativ, aceasta devenind determinantă pentru rolul unei națiuni la nivel regional și global.

Republica Moldova s-a confruntat mereu cu o situație complexă din punct de vedere al asigurării stabilității economice. Un prim indiciu e emigrarea masivă a cetățenilor, care pleacă în străinătate în căutarea unor oportunități de muncă. Remitențele primite de la acești muncitori reprezintă o parte semnificativă din veniturile economiei naționale. Dependența excesivă de remitențe expune, însă, economia Moldovei la riscuri externe. Orice perturbare în economiile țărilor care îi găzduiește pe migranți poate reduce remitențele trimise în Moldova, iar astfel și stabilitatea economică internă. În plus, emigrarea în masă afectează piața muncii interne, generând o lipsă de competențe și resurse umane în diverse sectoare economice. Această lipsă de resurse umane poate îngreuna inovația și creșterea productivității. De asemenea, poate descuraja inițiativele antreprenoriale și diversificarea economică, având un impact negativ asupra dezvoltării economice pe termen lung.

Șocurile externe cu care s-a confruntat Republica Moldova în această perioadă, în special șocul cauzat de creșterea dramatică a prețurilor la gaz, carburanți și la energia electrică, dar și scumpirile în lanț care au determinat creșterea galopantă a inflației, au afectat stabilitatea economică pe mai multe filiere. Activitatea economică a înregistrat un declin semnificativ, iar indicatorii bugetului public național, dar și ai sectorului extern s-au deteriorat. În aceste circumstanțe dificile, sistemul financiar a rezistat și s-a adaptat șocurilor economice externe. Cu toate acestea, impactul conflictului dintre Ucraina și Rusia, care continuă să se desfășoare, este resimțit la nivel global, afectând securitatea alimentară și

energetică mondială și chiar cele mai puternice economii europene. Pentru Republica Moldova, care este o economie relativ mică și se confruntă direct cu acest conflict la frontierele sale, impactul este și mai accentuat.

Conștient de aceste riscuri, Guvernul Republicii Moldova a identificat securitatea economică ca un obiectiv strategic al Strategiei de securitate națională, care subliniază importanța legăturii dintre securitatea economică și securitatea națională în general. Această Strategie recunoaște că stabilitatea economică este fundamentală pentru menținerea securității naționale și că vulnerabilitățile economice pot deveni vulnerabilități de securitate.

Pentru a aborda aceste provocări, Strategia securității naționale include măsuri precum diversificarea piețelor de export/import pentru a reduce dependența de anumite țări, îmbunătățirea reglementărilor pentru a atrage investiții străine directe într-un mod care să sprijine interesele naționale și consolidarea capacităților interne de răspuns la crize economice. De asemenea, se pune un accent deosebit pe protecția infrastructurii critice și pe securizarea lanțurilor de aprovizionare pentru elemente esențiale, cum ar fi energia și resursele tehnologice. Creșterea interdependențelor internaționale în contextul securității naționale a Republicii Moldova, împreună cu îngrijorările recente privind investițiile străine în sectoarele strategice și riscurile asociate cu instabilitatea regională, subliniază necesitatea evaluării riguroase a riscurilor potențiale la adresa securității naționale. Aceste evaluări sunt esențiale pentru a identifica și a contracara vulnerabilitățile care ar putea fi exploatare în cadrul unui conflict sau în scenarii de criză economică și politică. Anumite sectoare, precum energia, telecomunicațiile, transportul și infrastructura critică, sunt vitale pentru funcționarea societății moldovenești.

Află mai multe la acest subiect din opinia integrală: bit.ly/45IF90q